

AIDAI

„Aidai“ yra dviejų laidų lietuvių kultūrinis ir informacinis leidinys. „Aidų“ žurnalas išeina kas dvi savaitės; „Aidų Dienos Informacija“ — kiekviena diena, išskyrus šventadienius, prieš piet.
„Aidus“ leidžia — Spaudos Darbuotojų Kolektyvas. Vyr. Redaktorius — Dr. V. Bieliauskas. Dienos informacijos redaktoriai: Jonas Pauperas ir Balys Vyliuadas. Adresas: München 27, Lamontstr. 21.

D I E N O S I N F O R M A C I J A

Münchenas Ketvirtadienis, 1946.III.21 d. /III metai/ Nr.66/103/

SOVIETAI REIKALAUJA IRANO NAFTOS KONCESIJŲ

Autoritetingi Valstybės Departamento sluogsniai Vašingtone tvirtina, kad Sovietų Sąjunga į Irano reikalavimą pasitraukti iš Irano atsakė reikalavimu naftos koncesijų.

JAV valstybės dar nesitarė su Didžiąja Britanija dėl galimo Irano naftos šaltinių sutarptautinimo, kaip praneša UP, tačiau manoma, kad tai būtų tik vienintelis galutinis klausimo sprendimas.

Tuo tarpu „Daily Express“ gautomis žiniomis iš Teherano, Raudonoji Armija patrigubino savo apsaugos dalinius pakeliui į Karaj, 26 mylios į šiaurės vakarus nuo Teherano.

Pranešama apie Raudonosios Armijos karių, ginčiuotų anglių ginklais, daromas visų pravažiuojančių vežimų kratas. Kai kurie vežimai buvę išlaikyti ištisas valandas ir gražinti atgal. Praleidžiami tik tie, kurie įrodo būtiną reikala važiuoti į Karaję. Gyventojai pareiškė, jog jų nuomone, suvaržymai daromi dėl to, kad laukiamas iš Tebriso atvykstant Sovietų municijos traukinio, kuris dėl pavojingo buvęs sulaikytas netoli Kazvino.

Karaj apylinkėse pastebėta daugiau karių, negu buvo prieš keturias dienas. Per paskutines 48 valandas dar atvykę sunkvežimiais papildomi pėstininkų daliniai.

Didelė Irano kariuomenės kolona sekmadienio naktį buvo gražinta iš šiaurės vakarų, iš kur rusai atsisakė atitraukti savo kariuomenę.

Manoma, kad šie Irano kariuomenės daliniai buvę atšaukti dėl baimės, kad Tudeh partija nepadarytų perversmo. Ši partija yra palanki sovietams. Ji sudarė ir autonominę Azerbeidžano vyriausybę.

Irano Ambasada Londone pranešė, kad Iranas pasiruošęs derėtis dėl naftos koncesijų su Rusija, tik su sąlyga, jeigu Sovietų kariuomenė išeis iš Irano.

Ambasados atstovas pareiškė, kad jis negalys nei patvirtinti nei paneigti pranešimo, kad premjeras Quavani es Saltaneh derasis su rusais Teherane. Jis pasakė, kad esąs negalimas daiktas, nes Irano įstatymas draudžias derėtis dėl naftos šaltinių, kada svetima kariuomenė yra krašte.

Ambasados oficialus asmenys pareiškė, jog nesama nusistatymo, kad Sovietų Sąjunga negalėtų gauti naftos koncesijų šiaurės Irane.

JAV ir Didžioji Britanija, kaip manoma, numatančios dalyvauti pasitarimuose dėl naftos koncesijų lygionis teisėmis su Rusija ar kuria kita valstybe. Britanija turi naftos koncesiją pietų Irane.

Diplomatiniams sluogsniai laukia atvykstant į Londoną Sir Reader Bullard, Britanijos ministro, atšaukimo iš Irano, kuris, kaip manoma, esąs pasiryžęs paspausti savo vyriausybę sudaryti tarptautinę komisiją Irano naftos šaltiniams eksploatuoti.

AP informacijomis iš Istambulo, Turkija esanti rami, nors vis gaudama naujų žinių, kad nauji rusų pastiprinimai siunčiami į Turkiją Irano pasienį. Bulgarija ketinanti uždaryti savo sieną su Turkija.

TRUMPOS ŽINIOS

- Vašingtonas. Irano vyriausybė galutinai apsisprendė savo bylą su sovietais pateikti Saugumo Tarybai. STO generalinis sekretorius Trygve Lie pranešė, kad antradienio vakarą gautas Irano vyriausybės protestas, kurį sudaro du punktai: 1. Sovietai, neatitraukdami savo karinių pajėgų nustatytu laiku, yra sulaužę rusų-Irano sutartį, 2. Sovietai, įsikišdami į Irano vidaus reikalus, yra pa-

žeidę valstybinį suverenitetą. Įsikišimas į vidaus reikalus aiškinamas sovietų valdininkų, agentų ir kariuomenės siuntimu į Iraną. Iranų vyriausybė prašo teisingai šį klausimą išspręsti.

- Vašingtonas. Buvęs vyr. UNRROS direktorius H. Lehmanas reikalavo skubiai įvesti tokias maisto normas, kokios buvo karo metu. Jungtinės Maitinimo Įstaigos posėdžiai tebevyksta. Yra pasiūlyta amerikiečių, britų ir prancūzų zonose maisto normas suvienodinti, kad būtų galima išlaikyti 1000 katorijų norma dienai.

- Nesenai suintas buvęs Auswitzer kono. stovyklos komendantas Rudolf Hüss pasisakė, kad jis savo laiką pagal Himalerio įsakymą dujų kameroje nužudęs 2 mil. žmonių.

- Londonas. JAV, D. Britanijos ir Sovietų Sąjungos užsienių reikalų ministrų pavaduotojai pradėjo ruošti taikos sutarties projektą su Italija.

- Paryžius. Antradienį Hooveris atvyko į Paryžių. Jis pareiškė, kad šiuo metu maisto trūksta 500 mil. žmonių. Be kitų, ir Ispanija buvo paprašyta prisidėti prie pagalbos teikimo. Švedijos vyriausybė pareiškė, kad ji savo maisto atsargas jau išsėmusi. Iš Pragos pranešama, kad ir ten kviečių ištekliai jau baigiasi.

- Frankfurtas. Tam tikras Vokietijų fabrikantų skaičius pasiūlė eksportui mašinų ir mašinų dalių 30 mil. markių vertės sumai.

- Briuselis. Naujai išrinktasis Belgijos parlamentas susirinko pirmoje posėdyje. Ministras pirmininkas Spaakas pateikė savo vyriausybės programą.

- Vašingtonas. Nesenai Trumanas pareiškė, kad JAV galutinai yra pasiryžusios išpildyti visas sąjunginių tautų chartos dedamas prievolės. Jei mes nesiryšime šios chartos principų išlaikyti, mes išduosime tuos, kurie už tai kovojo.

- Maskva. Sovietų Sąjungos prezidentas Kalininas dėl nesiveikatos iš savo pareigų pasitraukė. Naujuoju Sovietų Sąjungos prezidentu išrinktas Nikolaj Svernikas.

- Londonas. "Times" rašo, kad D. Britanija ir JAV paremsiančios Iraną, Saugumo Tarybai svarstant Iraną iškeltą skundą prieš Sovietų Sąjungą. Iranų vyriausybė pareiškė, kad skundo įteikimas Saugumo Tarybai negalys būti laikomas nedraugišku veiksmu prieš sovietus.

- Londonas. Italijoje esančios lenkų armijos vadas Anders baigė pasitarimus su Bevinu. Netrukus bus paskelbtas pranešimas tuo klausimu.

- Berlynas. Jugoslavų karinės misijos viršininkas Berlyne pareiškė, kad tie jugoslavai, kurie per mėnesį negriš į savo kraštą, nustos jugoslavų pilietybės.

- Viena. Britų Austrijos armijos vadas paskirtas britų Reino srities armijos vadu.

- Maskva. Sovietų Aukščiausioji Taryba vienu balsu Staliną išrinko ministru pirmininku ir pavėdė jam sudaryti naują vyriausybę. Be to, Aukščiausioji Taryba nutarė "Liaudies Komisarų" pavadinti "ministrais", o "Liaudies Komisarų Tarybą" - "Ministrų Tarybą". Planavime įsteigos viršininkas Voznesensky pareiškė, pagal naująją penkmečio planą gamyba turinti būti padidinta pusantro karto. Be to, jis reikalavo toliau stiprinti kariuomenės pajėgumus, kad būtų galima atremti naujo antpuolio pavojų prieš Sovietų Sąjungą.

- Vašingtonas. Trumanas pasiuntė Vatikano Taylor atvyko į Vašingtoną.

- Bernas. Oficialiai pranešama, kad Šveicarijos vyriausybė nutarė užmegsti diplomatinis santykius su Sovietų Sąjunga. Kaip žinoma, Šveicarija 22 metus neturėjo diplomatinis santykių su sovietais. Tokiu būdu Šveicarai tikisi savo atstovybes įsteigti ne tik Sovietų Sąjungoje, bet ir Rumunijoje bei kitose sovietų okupuotose valstybėse.

- Londonas. Britų maitinimo ministras pasiūlė amerikiečių, britų ir prancūzų zonų vadams nustatyti 1000 katorijų maisto normą visose zonose, kaip tai yra britų zonoje jau anksčiau nustatyta.

- Paryžius. Buvęs užsienių reikalų ministras Bonnet paskirtas Prancūzijos atstovu dalyvauti Saugumo Tarybos posėdžiuose.